

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 1

Februar 2018

Årgang 53

“Kaktus og andre sukkulenter” udkommer 3 gange årligt i februar, juni og oktober måned, som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Ellen Christensen, Løvsangervej 9, DK-5700 Svendborg, tlf. 2625 6840

E-mail: emke@christensen.mail.dk

Tryk : LaserTryk.dk A/S P. O. Pedersens Vej 9, DK-8200 Århus N

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december.

Årskontingent: Digitalt medlem DKK 75,-. Traditionel incl. papirblad DKK 200,-.

Vedr. indbetaling, se nederst på denne side. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af artikler og annoncer:

Termine für Anzeigen: Deadlines for advertising:

1. januar, 1. maj, 1. september.

Annoncepris: 1/8 side DKK 100,- 1/4 side DKK 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 seite

DKK 100,- 1/4 seite DKK 200. - Price for ans: 1/8 page DKK 100,- 1/4 page DKK 200,-

Hilsen fra redaktøren

Så fik vi taget hul på et nyt år og mon ikke de fleste allerede er begyndt at glæde sig til, at komme i gang i vindueskarmen, drivhuset eller hvor vi de kære planter står. Indtil da kan I lade jer inspirere og læse lidt i dette nummer om bl.a. plantependuler. En spændende og anderledes måde at dyrke planterne på.

Endvidere er der invitation til Årsmødet og generalforsamlingen, samt beretninger om forskellige *Asclepias*, *Euphorbia* og ikke mindst om hvordan naturen ind imellem giver os helt andre former end dem vi kender og forventer. Læs Peters artikel og lad dig overraske.

En boganmeldelse er der også blevet plads til denne gang.

Godt forår til jer alle!!

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.nordiskkaktusselskab.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Erik Holm, Skibbildvej 1,

Haunstrup, 7400 Herning.

Tlf. 9712 3282/2665 4832.

Sekretær: Finn Larsen, Salbyvej 17,

4600 Køge. Tlf. 2252 3208

Kasserer: Rolf Hohlweg,

Nederste Torpenvej 29, 3050 Humlebæk

Tlf. 3020 1175

Fælles E-mail til hele NKS bestyrelse:

nordiskkaktusselskab@gmail.com

Øvrige funktioner:

Webmaster:

Finn Larsen

E-mail: nordiskkaktusselskab@gmail.com

Indbetaling af kontingent:

Danske medlemmer:

Regnr. 1551 Kontonr. 6578713

eller

MobilePay på nr. 30135 (obs kun 5 cifre)

Udenlandske medlemmer:

Swift: DABADKKK

IBAN: DK4930000006578713

eller

PayPalkonto: nordiskkaktusselskab@gmail.com

OBS!! Husk fulde navn ved indbetaling

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Forsiden:

Schlumbergera opuntioides er en epifytisk kaktus som trives fint i mosset. Se mere om plantependuler på siderne 12-15.

Foto: Finn Larsen

Formanden har ordet

Tekst og foto: Erik Holm

Foreløbig er vinteren forløbet stille og roligt uden problemer for mine planter. Elmåleren har ikke rørt meget på sig. Dog har jeg skruet lidt op for termostaterne lige op til den hidtil eneste "længere" periode med frostvæjr, så måske tæller den alligevel mere end hidtil. I skrivende stund tyder januar på temperaturer, der nærmer sig varmere rekord. Jeg tror elregningen for årets vinter bliver overkommelig.

Planterne inden døre i mit hus nyder placeringen med ganske få undtagelser. Jeg har et par *Euphorbia*, som jeg ikke kan holde ude af vækst, selvom de ikke får vand. Andre står og viser de første forårstegn: nye bladpar på spring og antydningen af knopper. Slet ikke så ringe endda.

På Facebook er der naturligvis ikke meget aktivitet. Jeg har heller ikke selv gjort meget

Som altid kan man regne med kammeratlig hjælp fra Jørgen Hørlyck

Færdigt arbejde! Der hænger en varmeblæser i hvert hjørne. 2 der lige netop er lindet for varmen på og 2 der bare blæser.

ud af at holde aktiviteten oppe. Jeg kunne rigtig godt bruge et tilskud af fotos, så har du nogle gode fotos liggende, er de meget velkomne på min mailadresse: esholm@post9.tele.dk. Husk at angive navnet ... for en sikkerheds skyld. Jeg kan altså ikke alle navne udenad.

Trods den lave aktivitet får vi stadig nye likes af vores side og nye følgere - både fra udlandet og her hjemmefra. Fortsætter "vinteren" sådan her bliver bobleplasten pillet tidligt ned. Måske omkring 20. marts. Jeg glæder mig bare så meget til at kunne komme i drivhuset for andet end bare at kigge ind bag bobleplasten. Jeg glæder mig meget over mine planteborde på hjul. Det er bare så nemt at flytte rundt på tingene, når man skal sætte plastik op eller tage den ned igen. Alt går som en leg, specielt når det foregår i hyggeligt selskab med rigeligt med kaffe og øl.

Homo semperludens XXXI

Det naturlige og det ikke så naturligt anderledes!

Foto: Bjørn Andresen Tekst: Peter Brandt Pedersen

***Lophocereus schottii* -
gartneriplante**

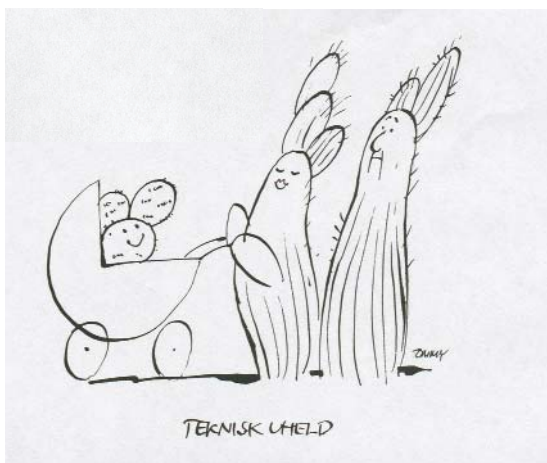

***Lophocereus schottii* f. *mieckleyanus*
Populærnavn: Totempæl - kultur eller natur?**

Vi har alle vore favoritplanter. Nogle sværger til rene arter andre til hybrider. De fleste af os har nok lidt af hvert. Naturen kommer op med overraskelser fra tid til anden. Ofte i form af kamformer eller monstrøse former. Dette sker også ret så ofte i naturen. Det er bare mere normalt at være ens. *Cereus peruvianus* og nært beslægtede arter er muligvis mere almindelige i kultur som forskellige former af klippekaktus.

En undtagelse findes i Baja California. *Lophocereus schottii* kan blive til en anseelig flere meterhøj grøn søjle. Måske ikke så interessant for samlere, dels på grund af størrelsen, dels på grund af temperaturkravet på ikke under 10°C. I naturen findes der en monstrøs udgave - *Lophocereus schottii* f. *mieckleyanus* (sometider *L. s. monstrosus* eller *Pachycereus schottii* f. *m* eller *monstrosus*). Den vokser ifølge Backeberg oftest væk fra normalformen og har svagt lyserøde blomster, hvorimod "normalformen" har hvide blomster, hvilket ikke har den store betydning for os. Populærnavnet er Totempælen og er ret

så beskrivende. Kulturmæssig er der ikke de store problemer, når blot en minimumstemperatur på ca. 10°C overholdes. For lave temperaturer kan give skæmmende brune pletter og i værste fald råd. Jeg har fire eksemplarer i min samling - 2 grimme og to pæne. Forklaringen har ikke meget med formeringen at gøre. De fleste planter er stiklinger, og hvis de begynder at vokse tidligt, så bliver de i nyvæksten tit tynde og uklædelige. Jeg fik min ene stikling podet på

Trichocereus pachanoi, hvilket giver en lidt langsom vækst, men harmonisk. Den sidste er en stikling fra et formodentlig ret så voksent eksemplar, eller hvad der ikke er så godt - et skud skåret af en plante fra voksestedet. I de 3 år jeg har haft den, er den ikke vokset. Det skyldes muligvis, at vækstpunktet ikke er synligt indtørret. Den ser imidlertid rigtig ud sammenlignet med billeder fra naturen. Den skulle gerne begynde at vokse - har fine rødder - men risikoen for uharmonisk tynd atypisk vækst er nok sandsynligt. Jeg har set eksempler derpå!

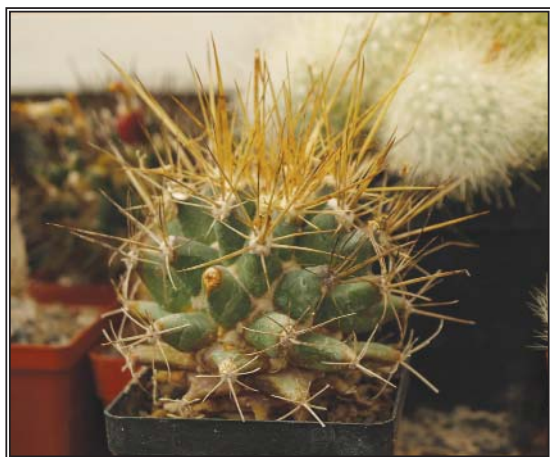
Myrtillocactus geometrizans* f. *fukurokuryzinboku
Englænderne kalder den Titty cactus
- hvorfor mon?

Myrtillocactus geometrizans er tit i vor samlinger som en villigvoksende blå søjlekaktus. Den vil også gerne stå nogenlunde varmt om vinteren, idet kulde tit giver grimme brune pletter. Som podeunderlag er den fortrinlig til lidt kuldefølsomme planter. Blot skal man ikke anvende for spinkle underlag, idet podningen ofte nærmest

suger *Myrtillocactus*en tør og så kan den være vanskelig at vande op igen. I de senere år er der dukket en variant op. Den beskrives ofte som en japansk kultivar og sælges som *M. geometrizans* f. *fukurokuryzinboku* - en mundfuld af et navn! Er det en kultivar eller ej - billeder fra naturen viser tit, at især ældre planter danner besynderlige skud. Naturlig eller ikke, så er den nem at dyrke. Skærer man toppen af, er det let at få rødder på den og de halshuggede planter danner villigt nye skud.

***Ferobergia* med *Ferocactus*-agtige torne**

***Ferobergia* med *Leuchtenbergia*-agtige torne**

Det er ikke en naturlov, at krydse *Leuchtenbergia* med *Ferocactus*. Resultatet kaldes *Ferobergia* og er efter min mening ret vellykket. Den blomstrer ret villigt og sætter frø, forudsat at blomsten er

Leuchtenbergia x Ferocactus potsii

bestøvet med enten en anden *Ferocactus* eller en af forældrene. Afkommet (F1 og F2) bliver meget blandet. Som sagt blomstrer den ret viligt og oftest er den *Ferocactus*-agtig lidt brunlig eller i de bedste planter nærmest violet. Den vokser fint på egen rod, men førsteårsfrøplanter kan have lidt høj dødelighed og podes derfor ofte. Nogle eksemplarer har *Leuchtenbergia*-lignende torne, andre mere *Ferocactus*-agtige svagt krogformede torne. Tornene har nok noget at gøre med hvilken *Ferocactus*, der har stået fadder. Jeg har et eksemplar hvor *F. potsii* er faderen, ellers meddeler etiketterne normalt ikke, hvem han er. I stedet for *Ferocactus* kan man bruge *Astrophytum* = *Astrobergia*, men frøplanterne er svage, hvilket også gælder for *Thelobergia*. (*Thelocactus x Leuchtenbergia*)

Det er heller ikke en naturlov at krydse *Lophophora* med *Turbinocarpus*, men resultatet hedder *Turbinophora*. Vellykket? - døm selv. Ingen problemer i kultur.

Så et par problemplanter. Jeg købte en *Euphorbia* sp. i Holland for 4 år siden og fik at vide, den var en stikling fra et sideskud af en *Euphorbia* "mistet etiket". Problemet er, at den ikke er vokset en millimeter i de 4 år. Der er ikke noget vækstpunkt! Jeg tvivler på, at den nogensinde kommer til det, men måske laver den et sideskud fra grunden, hvilket jeg også tvivler på. Men den er sund og rask!

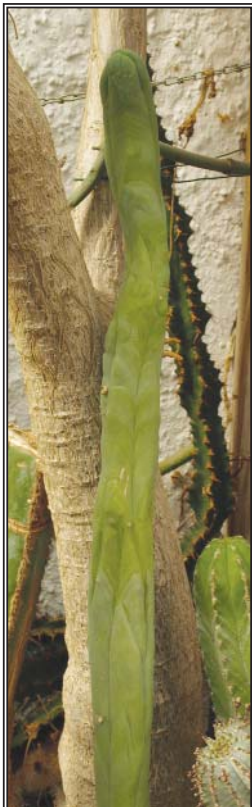

***Euphorbia* sp., ingen vækst i 4 år**

Turbinophora

Trichocereus (???) sp. vokser virkelig hurtigt, op til 10 til 15 cm om året, hvis den får vand og gødning. Resultatet er, at jeg skærer toppen af, får rod på den, og så gentager historien sig, hvad væksthastighed angår. Nu kommer det interessante. I ca. 20 år har stumphen aldrig brudt, og jeg har overvintret den koldt og varm, fugtigt og tørt. Der er ingen areoler! Planten er ikke særlig køn, men kostede ikke noget særligt, så nogen må jo kunne formere den. Men hvordan?

***Trichocereus* sp. (?)**
TV: moderplanten = stumphen
TH: den afskårne top i fin vækst

Jeg vil gerne slutte for denne gang med to meget forskellige planter. *Tylecodon singularis* er nok ikke den plante, der står øverst på manges ønskeseddel. Den får kun 1 blad (der er 2 planter i potten) og er vintervokser. I vinterens løb kommer en ikke prangende blomst og i det begyndende forår visner bladet, og planten tager sig en god lang sommersøvn. Det skal siges, at den danner en lille knold. Mine planter er 6-7 år og knoldene er allerede ca. 4 cm.

Mammillaria pennispinosa er mig bekendt den eneste kaktus, der har svagt hårede torne. Den er lidt sart med hensyn til vand og rådner let. Jeg dyrker dem i mineralsk substrat. Frugten er, som billedet viser, også en pyrd!

***Tylecodon singularis* med få dage gamle nye blade**
- de bliver større! (privatfoto)

Mammillaria pennispinosa
med røde frugter og krogtorne

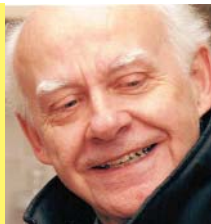

Til allersidst en lille forårsspøg.
En frøplante eller en podning - vælg selv!

Stapelia schinzii

Berger & Schltr. 1908

Tekst og foto: F. Bartig

For temmelig længe siden, jeg husker ikke præcist hvornår, købte jeg på Torvet i Aarhus af Grethe Kristensen fra gartneriet Klejsbro en stapeliart uden etiket. Det var meget sjældent, at Grethe ikke havde styr på, hvad hun havde til salg. Baggrunden var, så vidt jeg husker, dén, at Grethe selv for nyligt havde købt planten af en ukendt sælger på Torvet, fordi hun havde fundet den "anderledes".

At det var en *Stapelia*-art var nogenlunde sikkert - men hvilken? Jeg hæftede mig ved, at stænglerne var mere krybende end oprette, som ellers var det typiske hos de *Stapelia*-arter, jeg havde dyrket indtil da. Desuden var stænglerne stærkt marmorede. Jeg var ret overbevist om, at det måtte dreje sig om en art, jeg ikke kendte. Det viste sig, at der var tale om en frodig og robust plante. Den dannede hurtigt mange kraftige sideskud, som havde en tendens til at brække af, når jeg flyttede planten, så jeg har foræret en del stiklinger væk i årenes løb - stadig uden at vide hvilken art det drejede sig om. Problemet var jo, at planten skønt villigt voksende aldrig blomstrede. Mange år forløb på dén måde.

Sommeren 2017 blev en af de koldeste, vådeste, mest solfattige, jeg kan mindes. Jeg tror nok, at jeg, ulogisk, gødede mine stapelieer en anelse mere, end jeg plejer gennem denne deprimerende sommer. En meget stor del af tiden tilbragte jeg på Mols med at bygge drivhus i tilknytning til mit sommerhus - et projekt som viste sig mere omfattende og tidsrøvende, end

Den snoede knop i
Stapelia schinzii var. *schinzii*

Bikronen i
Stapelia schinzii var. *schinzii*

jeg havde regnet med. Men ind imellem måtte jeg naturligvis tilbage til Viby for at vande mine planter. Under et af disse korte ophold i min lejlighed opdagede jeg, at min *Stapelia* sp. havde udviklet en ret stor knop med en svagt snoet spids. Den mindede meget om en ung *S. gigantea*-knop. Jeg frygtede, at jeg ikke ville få blom-

**Den imponerende blomst i
Stapelia schinzii var. *schinzii***

sten at se, da jeg skulle til Mols få dage senere. Men til alt held revnede knoppen før min afrejse. Blomsten var temmelig stor, 20 cm fra spidsen af ét kronblad til spidsen af det modsatte, og så var den flot! Og spændende! Helt overraskende dejlig.

Min viden rakte ikke til at identificere arten umiddelbart. Jeg måtte have fat i bøgerne (se boglisten). Det viste sig, at der "med en til vished grænsende sandsynlighed" er tale om *Stapelia schinzii*.

S. schinzii hører hjemme i Namibia, men når dog aller nordligst med en særlig varietet lige over grænsen til Angola. P.V. Bruyns (2005) opererer med 3 varieteter: *schinzii*, *bergeriana* og *angolensis*. Alt taler for, at min plante er en *Stapelia schinzii* var. *schinzii*. Udbredelsesområdet ligger mellem Namib-ørkenen langs atlantehavskysten i vest og Kalahariørkenen i øst; det når den sydligste del af Namibia, men krydser øjensynligt ikke grænsen til RSA (Orangefloden). Arten er opkaldt efter Hans Schinz, som opdagede den i 1886.

Blomstens centrale del, området omkring bikro-

nen, har en sart, pastellagtig violet farve. Ellers er kronbladenes grundfarve gulgrøn, og denne farve er dækket af et stort antal tynde, tætliggende lister af en svært beskrivelig kulør - brunviolet vil jeg kalde den. Særligt bemærkelsesværdige er hårene, som sidder tæt langs kronbladenes kant. De er af denne besynderlige vibrerende type, som man genfinder hos en hel del stapelieer, og som altid vækker opmærksomhed hos folk, som ikke har set dem før (se: B. Olesen 2012).

Disse hår er meget iøjnefaldende hos *schinzii*'en, fordi kronen er så stor, som den er. Selv en garvet stapelieentusiast som jeg kan ikke lade være med at sidde og puste til dem og more sig over de komiske hoppende og dansende bevægelser, de udfører, når de rammes af den mindste luftbevægelse. Man ville forvente, at et så spektakulært fænomen havde en eller anden biologisk betydning, men jeg er ikke i litteraturen stødt på noget forsøg på en forklaring, og jeg kan heller ikke selv finde på én. Blomsten har en svag duft af fordærvet kød, men den er ikke anmassende, og den bør ikke afholde nogen fra at dyrke planten.

Litteratur:

- Bruyns, P.V.: Stapeliads of Southern Africa and Madagascar. Umdaus Press, Sydafrika 2005.
Leach, L.C.: A Revision of STAPELIA L.. Excelsa, Tax. Ser. No.3. Aloe Books, Sydafrika 1985.
Olesen, Bent: En "levende" blomst. KoaS nr.1, 2012.
Pilbeam, J.: Stapeliads. England 2010 (pub. by The British Cactus & Succulent Society).
White & Sloane: The Stapeliaceae. Pasadena, California 1937

Invitation til NKS årsmøde d. 25. - 26. august 2018 på Dalum Landbrugsskole, Odense

NKS indbyder hermed alle medlemmer til årsmøde 2018. Årsmødet og generalforsamlingen afholdes lørdag den 25. august på Dalum Landbrugsskole i Odense med mulighed for overnatning til søndag den 26. august.

Alle medlemmer af NKS er velkomne til at møde frem til generalforsamlingen uden at skulle deltage i det øvrige arrangement. Hvis man kun deltager ved generalforsamlingen er dette selvfølgelig gratis.

Vi tilbyder igen en særlig rabat til de medlemmer, som skal krydse Storebæltsbroen.

NKS giver en rabat pr. deltagende bil, som svarer til den ene brobillet.

En forudsætning for at opnå rabatten er selvfølgelig, at du er betalende deltager ved arrangementet. (Rabatten udbetales efter årsmødet).

Som sædvanlig vil der være plantesalg ved årsmødet, og jo flere planter på salgsbordene jo bedre. Derfor opfordres deltagerne til at medbringe overskudsplanter til salg, hvad enten du har mange eller kun få. Der vil også være adgang til plantesalget for interesserede, som ikke er medlem af NKS.

Hvis du er nyt medlem af NKS og ikke før har deltaget i et årsmøde, så er her en superchance for dig. Du kan få en hyggelig snak med os kaktusnorder og få råd og vejledning om alt inden for kaktus- og sukkulentområdet og tillige erhverve spændende planter til en meget fornuftig pris.

Tid og sted:

Lørdag den 25. august 2018

Dalum Landbrugsskole i Odense

Landbrugsvej 65, Hjallese, 5260 Odense S.

Telefon: 66 13 21 30

<http://dalumls.dk> . Mail: tr@dalumls.dk

For deltagere som kommer langvejs fra er der mulighed for selv at bestille overnatning allerede fra fredag. Kontakt selv Dalum Landbrugsskole om dette.

Tilmelding:

Bindende tilmelding

senest søndag den 5. august 2018 til:

nordiskkaktusselskab@gmail.com eller til

Sekretær Finn Larsen på tlf.: 22523208

Husk også at fortælle, hvor mange meter salgsbord du vil have, hvis du skal sælge planter.

Meddel også, hvis du skal have vegetar- eller diætmenu (gebyr DKK 20,-).

Priser:

Angiv tydeligt, hvad din indbetaling dækker af punkterne nedenfor:

1) 580,- DKK pr. person, hvis man kun deltager lørdag. Prisen inkluderer formiddagskaffe m/brød, frokost + øl eller vand, eftermiddagskaffe med brød, aftensmad + øl eller vand, aftenkaffe m/kage.

Hvis du kun har mulighed for at deltage en del af lørdagen og derfor kun ønsker delvis forplejning, kan vi sagtens tilbyde dig en særlig pris, hvis du på forhånd oplyser os om dette.

2) 1017,- DKK pr. person i delt dobbeltværelse, hvis du også vil overnatte. Prisen inkluderer alle måltider om lørdagen samt morgenmad om søndagen (sengelinned er inkluderet i prisen).

3) 1127,- DKK pr. person hvis du ønsker overnatning i enkeltværelse. Prisen inkluderer alle måltider om lørdagen samt morgenmad om søndagen (sengelinned er inkluderet i prisen).

For overnattende gæster tilbydes endvidere ost og rød vins-arrangement lørdag aften.

Betaling:

Ved tilmelding - eller senest den 5. august 2018 indbetales deltagergebyret på konto:

Danmark:

Regnr. 1551 og Kontonr: 6578713

eller med MobilePay/MyShop til Nordisk Kaktus Selskab. Du betaler med koden: 30135 - ikke med mobilnummer. Skriv venligst dit fulde navn i beskedfeltet, så vi kan se hvem der har indbetalt.

Sverige og Norge:

Danske Bank, Holmens Kanal 2-12, DK-1092 København K.

SWIFT: DABADKKK

IBAN: DK4930000006578713

HUSK:

I Sverige og Norge skal indbetaler betale alle bankgebyrerne.

Du kan betale billigere med PayPal til: nordiskkaktusselskab@gmail.com

I Norge og Sverige skal du tilføje 4 % til gebyr for valutaomregning til Paypal.

Program for Årsmødet 25. - 26. august 2018

Lørdag den 25. august 2018:

Kl. 10.00-10.30: Registrering samt opstilling af planter. Her serveres som vanligt kaffe + ostemad.

Kl. 10.30-12.00: Generalforsamling med dagsorden ifølge vedtægterne. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest tre uger før mødet.

Hvis generalforsamlingen afsluttes tidligere end forventet, kan salgsplanterne beses indtil frokost.

Kl. 12.00-13.00: Frokost/lunch + en øl eller en vand.

Kl. 13.15-15.00: Kaktus- og sukkulenthøjdepunkter fra rejser gennem mere end 25 år med Michael og Ellen

Kl. 15.30-17.30: Plantesalg, også for ikke-medlemmer.

Kaffe og kage

Kl. 18.00-19.20: 2-retters middag + en øl eller en vand. Vin er for egen regning.

Kl. 19.30-21.00: Kaffe + Dalums hjemmebag.

Kl. 21.00-?: Ost og rød vinsarrangement + socialt samvær.

Søndag den 26. august:

Morgenbuffet og hjemrejse for dem, som har valgt at overnatte.

Værelset skal forlades senest kl. 9.00

Vi glæder os til årsmødet 2018!

Bestyrelsen i NKS

Plantependuler

Tekst og foto: Finn Larsen

- eller dyrkning af mindre epifytiske kaktus på en ny måde.

Epifytter er planter, som hovedsageligt vokser på andre planter, i særlig grad på træers grene. Epifytter snylter ikke på værtsplanten, men vokser helt normalt som andre planter. På grenene slår epifytterne rødder i den mos eller andet organisk materiale, som forefindes her. Vandet kommer både fra regn, men også fra tåge eller kondens/dug som opstår om aftenen, når luften afkøles. Kaktus er ikke de eneste epifytter, mange bromelier, orkideer og bregner vokser på samme måde.

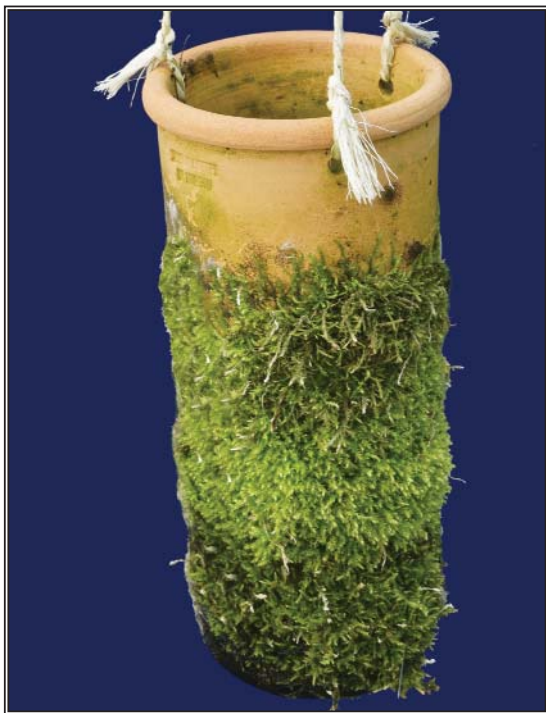
Jeg har altid haft fornøjelse af at lave forskellige forsøg med planter, og ved gennemgang af det engelske blad Cactus World #3 2015 blev min interesse vakt af en artikel skrevet af Mark Preston om netop nogle forsøg med dyrkning af mindre epifytiske kaktus på en alternativ måde.

Mos fra skoven bindes på potten med fiskesnøre.

De hånddrejede lerpotter eller cylindre er lavet med en overflade som på en karsegris. Her er der god mulighed for at rødder og mos kan få godt fat. Der er ikke hul i bunden, så vanding foregår ved at hælde vand i foroven. Potterne er beregnet som hængepotter og snoren til ophængning bindes fast i hullerne.

Mosset breder sig over potten i løbet af en sæson.

Jeg greb ideen og sammen med Jensen Potter i Præstø (som har produceret NKS jubilæumspotten), fik jeg fremstillet nogle lerpotter i tråd med beskrivelsen i den engelske artikel. De fleste af os har lidt erfaring med dyrkning af *Tillandsia* i vores samlinger. I drivhus kan de ganske enkelt dyrkes på en gren uden tilførsel af ekstra fugtighed. De epifytiske kaktus vokser på en lidt anden måde, idet de er afhængige af regelmæssig fugtighed samt et substrat som planterne kan slå rod i.

Selve ideen var at fremstille en potte som er en lukket cylinder med en åbning foroven. Potten omvikles med mos fra skoven for at imitere forholdene i naturen. Planterne kan plantes/stikkes direkte i mosset og vandet samt næring tilføres fra oven, hvorved potten på ydersiden altid vil være fugtig og både mos og epifytter vil trives. Man kan også sagtens

Schlumbergera opuntioides er en epifytisk kaktus som trives fint i mosset. Den er lidt vanskelig i en almindelig potte, idet den ikke er glad for at tørre ud. I mosset er der altid lidt fugtighed. Bemærk at stiklinger altid skal anbringes rigtigt i forhold til lodret. Vender du stiklingen på hovedet vil den ikke slå rod.

Rhipsalis micrantha.

Sørg altid for at der står en smule vand i bunden af potten, så trives både mos og epifyt bedst.

Man kan sagtens have flere planter på en potte. Der er plads til tre navneetiketter - én på hver snor.

Det er da succes!
Frøplante af *Rhipsalis micrantha* på vej i mosset.

Hatori salicornioides ynder god fugtighed.
Om sommeren kan du om nødvendigt
også spraye med vand ved aftentide.

anbringe den epifytiske plante direkte på pottens riflede overflade, men med mosset undgår man algedannelse, hvilket kan være hæmmende for epifytternes trivsel og roddannelse.

Ved omvikling af mos benytter jeg mos fra haven eller fra skoven. Mosset bliver fastgjort omkring potten med fiskesnøre som er helt usynligt. I mosset stikker jeg hul med en spids genstand og anbringer plantens rødder eller stiklingen her og fastgør den med lidt fiskesnøre indtil den sidder fast af sig selv.

Denne *Crassula* sp. trives bedre i mosset end i en traditionel potte.

Har man flere pletter end man umiddelbart skal bruge, kan man tage nogle fra til opgradering. I stedet for at omvikle hele potten med mos, kan man blot fastgøre mos et par steder på overfladen og dernæst anbringe potten i skygge og sørge for, at holde den fugtig. Mosset vil langsomt brede sig ud over hele pottens overflade og efter en sæson har man en fuld mosbegrøet potte, som er lige til at plante epifytter på.

Ung *Schlumbergera epiphyloides* ssp. *bradei*.

Vandet jeg bruger kan enten være regnvand eller ledningsvand. Jeg fylder mine pletter med vand et par gange om ugen i sommerperioden hvor fordampningen er størst. I vinterhalvåret ned-sætter jeg vandingen - eller mængden af vand - således af pletterne kun er svagt fugtige og ikke ansporer planterne til at vokse noget særligt.

Regnvand afsætter ingen kalkaflejringer og ned-sætter derfor ikke pottens permeabilitet over tid. Hvor meget vand man skal fylde i må man prøve sig frem med alt efter hvor man har potten anbragt. Har man den hængende i et vindue er det vigtig at potten ikke drypper for meget - eller man kan anbringe en skål herunder. Jeg til-fører ½ dosis næringsopløsning med van-dingsvandet ligesom til de øvrige kaktus i min samling. Da næringsaltene kun kan undslippe potten sammen med dråberne, som afsættes og

falder ned, er der risiko for, at der med tiden sker en ophobning af næringsstoffer i kulturen. Det vil fremgå af planternes vækst og farve hvordan de trives.

Begynder de at mistrives, som følge af nærings-ophobning, kan man eventuelt tilføre mindre næring eller dyppe hele potten med planter ½ times tid i en spand med rent vand.

Så er der pottet om og man begynder på en frisk!

Det ville være rigtig interessant, hvis andre medlemmer kan blive inspireret af ovenstående og vil lege med og dyrke de mindre epifytter på en ny og spændende måde. Pletterne er specielt fremstillet (hånddrejede) og kan ikke købes på markedet. Men Jensen Potter vil gerne produ-cere nogle til os, hvis vi kan lave en samlet ordre. Pletterne er desværre alt for tunge til at

**Orkideer er også epifytter
og trives fint på pletterne.
Her en *Bulbophyllum lepidum***

sende med Post Nord og kan kun bringes ud til medlemmer på årsmødet, kredsmøder o.lign. Selvom potterne produceres i Præstø, skal det nok lykkes mig at få nogle med kurér til Jyllandskredsen.

Kort sagt - er du interesseret i et antal plante-
penduler så skriv en mail til mig på

nordiskkaktusselskab@gmail.com

eller ring til mig på 22523208 og jeg vil samle bestillinger sammen den næste måneds tid. Vi kan forvente, at potterne er klar til foråret og prisen bliver et sted mellem 60 og 80 kroner pr. stk.

Finn Larsen

Ung plante af blå vanda - *Vanda caerulea*

OBS! OBS! OBS!

Ved indbetaling af kontingent til NKS:

Du kan selvfølgelig stadigvæk indbetale dit kontingent med MobilePay. Med vores nye ordning med MP som hedder MyShop, skal du ikke længere indbetale til et telefonnummer. Du skal i stedet for anvende denne fem-cifrede kode: 30135 ved indbetalingen. Du skal stadigvæk huske at skrive dit navn i beskeden.

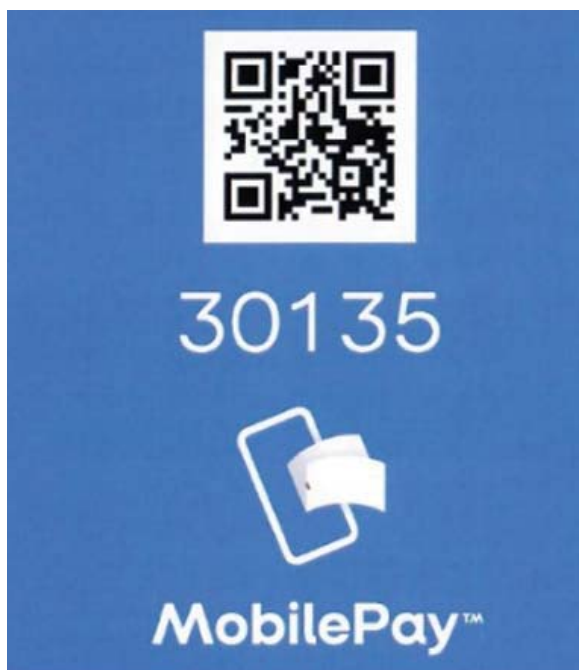
Venlig hilsen

Finn Larsen

(sekretær og hjemmesideansvarlig i NKS)

Du fanger mig på

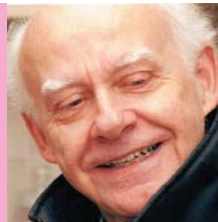
nordiskkaktusselskab@gmail.com

Boganmeldelse

- ny bog om Lithops

Tekst: F. Bartig

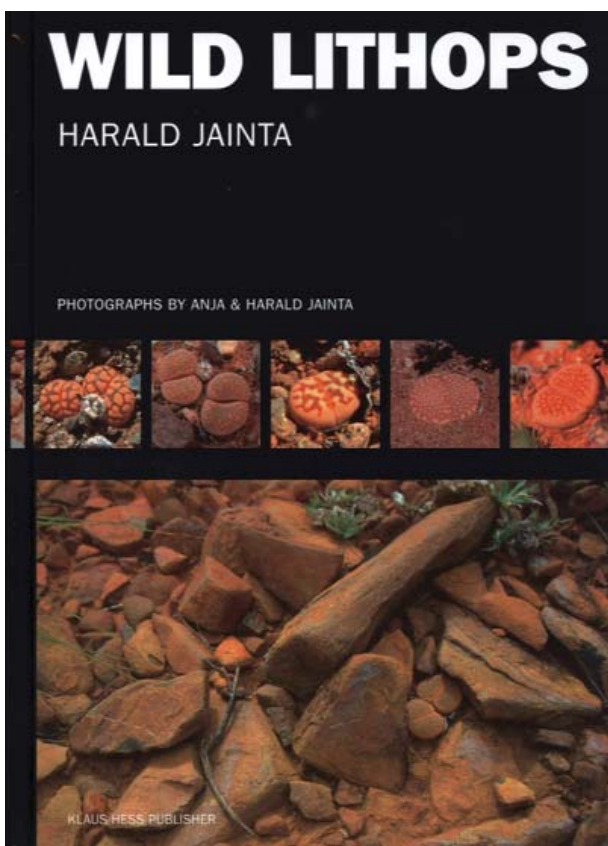
I det seneste nummer af MESEMB STUDY GROUP BULLETIN (Vol. 32, nr. 4, 2017) fandt jeg en indlægsseddel, der reklamerede for en ny *Lithops*-bog: Jainta, Harald / "Wild Lithops" / Klaus Hess Publisher/Verlag Göttingen - Windhoek 2017. Jeg har i årenes løb anskaffet en del *Lithops*-litteratur og overvejede, om jeg havde noget presserende behov for at udvide samlingen. Bogen var ikke decideret billig (pris plus porto = 96,16 Euro), og forfatteren præsenterede sig selv som en ikke-botaniker, der havde kastet sig ud i dette bogprojekt af ren og skær kærlighed til planterne (den kærlighed kender man jo fra sig selv). Til sidst sejrede nysgerrigheden, og jeg bestilte bogen. Jeg har netop modtaget mit eksemplar (januar 2018), og jeg har ikke fortrudt bestillingen.

Bogen er på størrelse med en gammeldags telefonbog (21,5 x 30 cm), 487 sider - boghåndværk af bedste kvalitet. Der er tæt ved 2000 farvebilleder, fortælles det, jeg har ikke talt dem,

men det skal nok passe, og fotografierne er fremragende! Tænk på at slægten *Lithops* rummer færre end 100 arter. Alle billeder er optaget i naturen. Hvis man ikke har mulighed for at bosætte sig i det sydlige Afrika og gå på *Lithops*-safari dér, så er denne bog en god erstatning - det er næsten som at være i felten selv! Jeg har

foreløbig kun læst plukvis i teksten, men den er interessant, informativ og let læst, hvis man er blot nogenlunde fortrolig med engelsk. Der vil gå en rum tid, før jeg er færdig med dette værk - hvis jeg nogensinde bliver det.

Kort sagt: køb bogen hvis du interesserer dig for *Lithops*.

Tekst: Michael Nielsen Foto: Ellen Christensen

Euphorbia horwoodii

- en plante med to ansigter

For dem, som kender mig, kommer det nok ikke som en overraskelse, at jeg har en stor interesse for *Euphorbia*. Hvis en plante tillige har en spændende historie eller udvikling er det også noget som fascinerer mig.

Det har *Euphorbia horwoodii* - planten med de to ansigter.

Jeg samler bl.a. på *Euphorbia* fra Østafrika, herunder Somalia. For mange år siden købte jeg en podet *Euphorbia horwoodii*. En typisk marmoreret stængel (arm) med de klassiske to torne. Ikke noget sindsoprivende interessant.

Men siden læste jeg en artikel i *Euphorbia Journal* nr. 9, hvor min "guru" - Susan Carter fortalte om en tur til Somalia. Det var i 1986, hvor man stadig kunne rejse rundt i Somalia uden at miste hovedet. Desværre var det, indtil videre, den

Billede 1

Den unge, meget marmorede *E. horwoodii*

Billede 2

Fra siden ses marmoreringen tydeligt

Billede 3

En ung *E. horwoodii*
med få torne og svag marmorering

sidste tur til dette sukkulent mekka, da krige og pirater nu har gjort det umuligt at rejse dertil. Her berettede hun om fundet af *Euphorbia horwoodii*, hvor hun først troede, at hun havde fundet en *Euphorbia turbiniformis*. En helt rund plante på 2-3 cm uden torne eller skud. MEN... omkring de små runde planter fandt hun flere større planter, som havde alt fra begyndende skud/arme til veludviklede skud/arme.

Det viser sig, at *Euphorbia horwoodii* begynder livet som en rund plante, men når den vokser og når ca. 4-5 cm begynder den at anlægge skud/arme med de dobbelte torne. Typisk symmetrisk med 5 arme pr. omkreds.

Fakta: *Euphorbia horwoodii* vokser i Bari regionen i Somalia sydvest for Iskushuban på kalkholdige bakker. Den blev opdaget i 1978.

Efter at have læst om denne forvandling fra barn til voksen blev jeg naturligvis meget interesseret i, om man kunne få fat i ikke podede planter og gerne planter uden arme. Det lykkedes, men prisen var ikke lav. Jeg er i dag i besiddelse af *Euphorbia horwoodii* i flere udviklingsstadier, som barn uden arme, (billede 1, 2 og 3) via overgangsstadiet, hvor armene begynder at dannes (billede 4), til to voksne eksemplarer, dels med nye korte arme (billede 5) og dels med mange lange arme (billede 6). På billederne kan man se de forskellige udviklingsstadier.

Noget andet man bemærker er forskellen i marmorering og torne. Fra en som er meget marmoreret og har kraftige torne (billede 1 og 2) til en som er mere lysbrun med få torne (billede 3). Det har rejst spørgsmålet, om der er flere forskellige kloner? Måske, men jeg er ikke botaniker, så det må andre afgøre.

Billede 4
Overgangsstadiet, hvor armene begynder at dannes

Billede 5
Armene er dannet og hvert år tilføjes nu endnu et sæt arme over de tidligere

Billede 6
Mit velvoksne eksemplar på mere end 10 år

(Rikus van Veldhuisen har beskrevet det nærmere under linket, som står sidst i artiklen.)

Til sidst vil jeg lige skrive lidt om, hvordan man holder *Euphorbia horwoodii*. Podet er det naturligvis ikke vanskeligt, men planterne er ofte uinteressante som nævnt i starten af artiklen. På egen rod er det lidt mere udfordrende. For det første kræver det en meget porøs jordblanding. Jeg bruger ren bims med lidt kalk og ler. Planterne vandes MEGET sparsomt i varmt vejr. Overvintring kræver minimum 12°C - jeg har desværre mistet planter grundet for lav temperatur. Der til fuld sol. De blomstrer (min erfaring) sidst på året / efteråret.

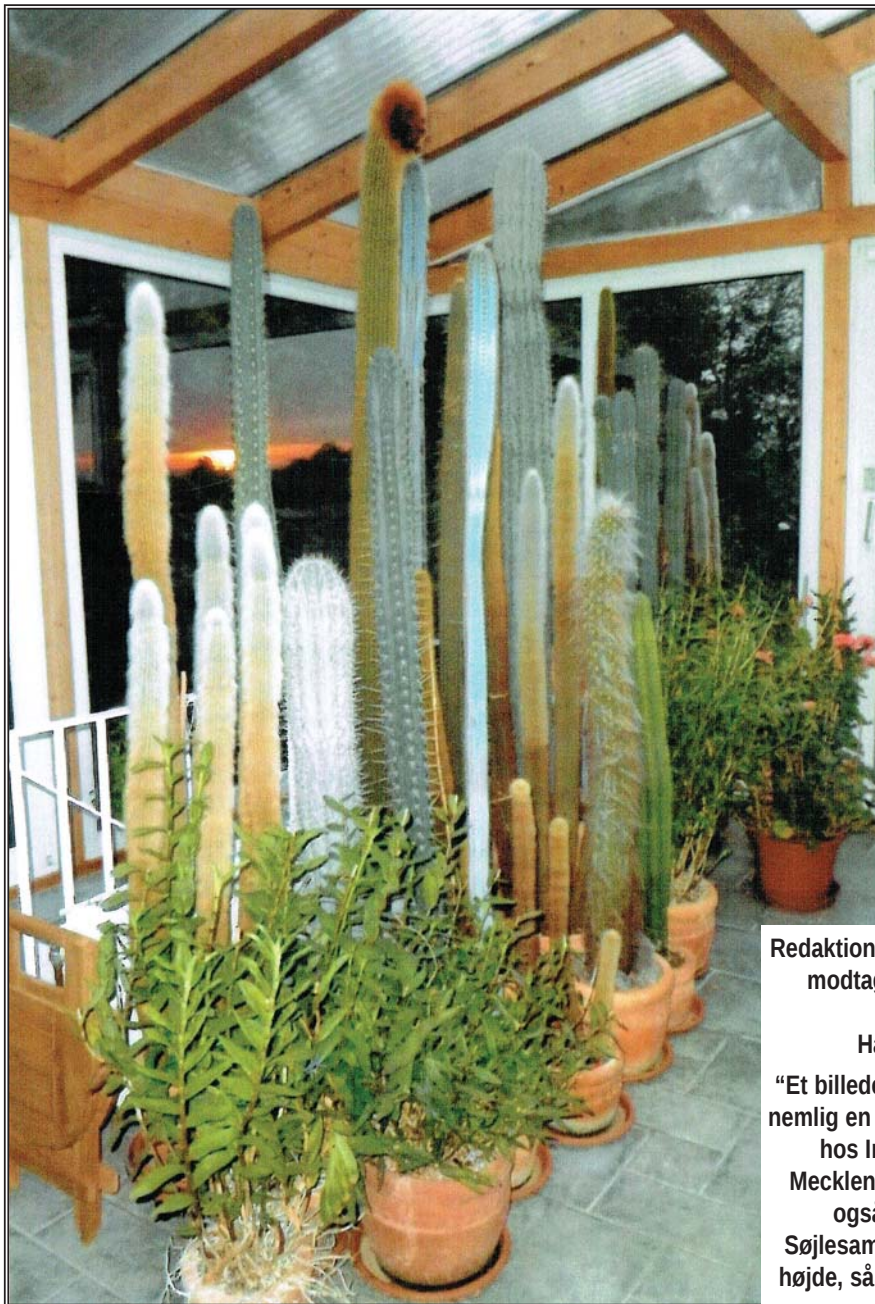
Følger man disse forholdsregler er det muligt at holde denne spændende plante med de to ansigter - min ældste plante har jeg i år haft i 10 år.

http://www.u4ba.nl/Quests/euphorbia_horwoodii.htm

Søjlekaktussamling

Tekst og foto: Hans Keil

Redaktionen har fra Hans Keil modtaget dette billede.

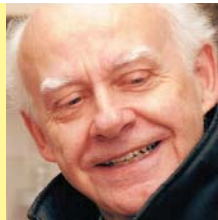
Hans skriver:

“Et billede af særlig karakter, nemlig en søjlekaktussamling, hos Ingrid og Rainer Mecklenburg i Sydslesvig, også kendt i NKS. Søjlesamlingen har nået en højde, så de også kan blomstre!”

Orbea carnosa ssp. keithii

(Dyer) Bruyns 2002

Tekst og foto: F. Bartig

I hine, herlige tider hvor vi alle var ikke så lidt yngre, end vi er i dag, i de gode gamle dage altså hvor Peter Brandt Pedersen hvert år begavede foreningen med en frøliste, fra hvilken man kunne bestille stærkt attråede frø til små penge - dengang, fra en sådan liste, bestilte jeg nogle frø af "*Caralluma keithii*". Frøene ankom, de blev sået, og det var friske frø, for de spirede (gamle stapelifrø spirer ikke).

Jeg kendte *keithii*en i forvejen, for jeg havde dyrket den tidligere sammen med et par venner i slutningen af 1970'erne som *Pachycymbium keithii*, og jeg glædede mig til at gense de karakteristiske stængler og de små, smukke blomster, som pryder dem.

Men ak og ve - årene gik. Frøplanterne voksede til, men trivedes øjensynligt ikke videre godt. Det gik op og ned. Jeg mistede planter, men der var altid mindst én, som overlevede. I dag har jeg forhåbentlig stabiliseret 3 planter, der, som

jeg husker det, alle nedstammer fra én og samme frøplante.

I slutningen af september måned 2017 skete så dét, jeg havde ventet på i disse mange år. Planten, som vel ret beset hverken er svær at dyrke eller vanskelig at få til at blomstre, udviklede et par knopper, som åbnede sig. Dér sad de da i deres kort afmålte tid og strålede: 2 levende juveler.

Man kan støde på *keithii*en i Botswana, Mozambique, RSA, Swaziland og Zimbabwe. Peter Bruyns, som jeg for det meste retter ind efter, til det modsatte er "bevist", har, det ses af overskriften, overført denne form til arten *Orbea carnosa* som en underart. I øvrigt fremgår det (Bruyns 2005), at *keithii*en i det store udbredelsesområde kan træffes i mange forskellige habitater. Af samme grund burde den jo, som allerede nævnt, være let at dyrke.

Litteratur:

Bruyns, P.V.: Stapeliads of Southern Africa and Madagascar. Umdaus Press, RSA 2005.

M E D D E L E L S E R

• God behandling •

Sidste sommer fik jeg denne hilsen fra et af vore medlemmer. Desværre kom den ikke med i sidste blad, derfor iler jeg med at rette op på min fejl og undskylder mange gange overfor Niels. Red.

Hej alle i NKS . Jeg vil gerne fortælle om en god behandling jeg har fået. Jeg havde bestilt kaktus over nettet. Det var første gang for mig. Kaktussene kom, men der manglede en, og der var betalt. Hvad gør man så, jeg skrev til leverandøren, absolut ingen vrøvl, jeg fik tilsendt den manglende plante. Jeg vil lige tilføje at alle planter var af fineste kvalitet. Så mangler jeg bare at sige, at det var UHLIG KAKTEEN der var leverandør.

Med mange sommerhilsner
Niels Lind Larsen

• Det går op og ned... •

- med antallet af indlæg til bladet.

Nu er jeg igen ved at kunne se bunden, så skulle en og anden af foreningens medlemmer have oplevet noget interessant med deres planter i vinterens løb, så tøv ikke med at dele det med os andre. Alt andet har også interesse.

- hvornår fjerner du vinterafdækningen og hvordan ser planterne ud?
- hvornår aner du de første blomsterknopper og i hvilke planter?
- eller noget helt tredje. Jeg venter i spænding!
Red.

Konsulenter i NKS

På NKS's hjemmeside kan du læse dette:

Har du lyst til at hjælpe andre medlemmer med deres planter? Du har sikkert en forkærlighed for en bestemt gruppe planter, som du ved en hel masse om og er rigtig god til at dyrke. Del dine erfaringer med andre og bliv NKS-konsulent. Send en lille beskrivelse af dig selv og dine planter til webmaster, og det vil blive lagt ind på hjemmesiden. Du behøver ikke at fremstå med navn og adresse, en email-adresse vil være nok.

Tilmeldte Konsulenter:

Michael Nielsen: Erfaring med : *Euphorbia* og generelt sukkulenter fra Østafrika (Somalia), mexicanske kaktus - living rock gruppen med fokus på *Ariocarpus*. **E-mail:** emkc@christensen.mail.dk

Finn Larsen: Jeg har erfaring med dyrkning af de fleste kaktus og erfaring med podning - planpodning, kilepodning og frøplantepodning. **E-mail:** nordiskkaktusselskab@gmail.com

Bjarne Kjempff: Jeg har erfaring med dyrkning af de fleste kaktus og sukkulenter. **E-mail:** kjempff@post12.tele.dk

Hans Grønlund: Jeg har erfaring med dyrkning af kaktus og andre sukkulenter i vindueskarm og på altan. **E-mail:** gronlund@surfmail.dk

Peer Kammer Hansen: Jeg har erfaring med bestøvning, frøbehandling, såning og anden formering af mange forskellige plantegrupper. **E-mail:** peerkh@hotmail.com

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhligh-kakteen@t-online.de

53 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engroshandel

Bliv medlem af Dansk Orchide Klub

Medlemsbladet ORKIDEER
udkommer 6 gange årligt.
Find lokalklubbens hjemmeside
for kommende arrangementer
på www.orkideer.dk

Deltag uforpligtende i et
klubmøde i din lokale orkideklub.
E-mail: bente_kaj@mail.dk

Kaktusgartneriet

Kom og se vore mange forskellige kaktus og sukkulenter. Kig forbi på adressen:
Vejlegårdsvej 99, Vallensbæk,
eller ring i forvejen på tlf: **20 94 49 46.**

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.

Hjemmeside:
www.kaktusgartneriet.dk

1992 - 2018, 26 år med RICHTER SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg,
Germany

Tel+Fax 0049 9409 869245

e-mail: richtersukk@t-online.de

Siden 1992 med forsendelse af mexicanske og vinterhårde kaktus, Agaver, Yucca, Sedum - planter fra egne frø.
Gratis plante - og bogliste - ny udgave er udkommet.

Nye bøger:

Hochstätter(2007): The genera Pediocactus,	
Navajoa, Toumeya	90,-euro
(2007) Astrophytum (germ./ital.)	15,-euro
(2006) Ariocarpus (ital.)	12,-euro
(2005) CHOLLA	12,-euro
(2005) The genus Sclerocactus	70,-euro
(2011) Richter, I: Die Gattung Agave	
- obs, prisen er incl. forsendelse	40,-euro

Pelargonier (en verden for sig)

er andet og mere end "bare"
Dronning Ingrid.

Prøv et gratis nummer af "Pelargonie Nyt"
som udkommer fire gange om året.

Henvendelse til kasseren
Niels Ejner Carlsen på
tlf. 61740093 eller
mail: thors7@stofanet.dk

QR-kode til NKS hjemmeside

QR-kode til NKS facebook

Leuchtenbergia principis
permanent blomstrende i et sydvindue hos Claus Keil i Saltum.
Foto: Keil

Indholdsfortegnelse for "KAKTUS og andre SUKKULENTER" nr. 1/2018

Formanden har ordet - <i>Erik Holm</i>	side 3
Det naturlige og det ikke så naturligt anderledes! - <i>Peter Brandt Pedersen</i>	side 4
Stapelia schinzii - <i>Flemming Bartig</i>	side 8
Invitation til NKS generalforsamling 2018 - <i>NKS bestyrelse</i>	side 10
Plantependuler - <i>Finn Larsen</i>	side 12
OBS! Mobilpay - <i>Finn Larsen</i>	side 16
Boganmeldelse - <i>Flemming Bartig</i>	side 17
Euphorbia horwoodii - en plante med to ansigter - <i>Michael Nielsen</i>	side 18
Søjlekaktussamling - <i>Hans Keil</i>	side 20
Orbea carnosa ssp. keithii - <i>Flemming Bartig</i>	side 21
Meddelelser.....	side 22